

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเนื้อหาความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำของ 5 สถานี ใช้การวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของรูปแบบของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

รูปแบบของการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวัดอย่างหนึ่ง แทนที่จะไปสังเกตพฤติกรรมของคนโดยตรง (กมล สุดประเสริฐ 2516: 157) และเป็นวิธีการวิจัยสื่อสารมวลชนชนิดหนึ่งที่มุ่งพิจารณาเฉพาะเนื้อหาของสื่อมวลชน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของผู้จัดทำ การวิเคราะห์เนื้อหาในที่นี้ก็คือศึกษาถึงเนื้อหาของ "ข่าว" เนื่องจากตัวเนื้อหาเป็นสิ่งที่คงที่ เปิดเผยต่อสาธารณะ และถูกสร้างขึ้นมาอย่างเป็นระบบตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางภาษา ดังนั้นถ้าเราเอาตัวเนื้อหาหรือ "ตัวบท" มาวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว เราก็อาจจะหาข้อสรุปเกี่ยวกับ ความหมายของเนื้อหา จุดมุ่งหมายของเนื้อหา ประเด็นเกี่ยวกับโอกาสที่จะใช้ หรือการทำงานของผู้ผลิต เพราะผู้ที่ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการศึกษาส่วนมากมักกล่าวว่า การศึกษาเนื้อหานั้นง่ายและได้ผลแน่นอนกว่าการศึกษาจากบุคคลเอง เพราะเนื้อหาที่ปรากฏออกมาเป็นของตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายเหมือนตัวบุคคล

การวิเคราะห์เนื้อหาได้มีการพัฒนาวิธีการมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 เริ่มด้วยนักศึกษาวิชาวารสารศาสตร์ ใช้วิเคราะห์ความสำคัญของข่าวด้วยการนับบรรทัดของข่าวในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข่าวเรื่องเดียวกันในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น หรือวัดขนาดของหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ต่างๆ เพื่อมาเปรียบเทียบกันว่า ในเรื่องเดียวกันนี้ฉบับใดให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด (ปราโมช ธีรวิจิตร 2525: 23)

งานส่วนใหญ่ของการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาเป็นของ บาร์ธ (Barthes 1972) และของ อีโก (Eco 1977) ฐานของตัวทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์เนื้อหาอยู่ที่ว่า เนื่องจากกฎต่างๆ ของ

ภาษา (หรือลักษณะอื่นใดก็ตามที่ถูกทำขึ้นมาแทนหรือ "การเข้ารหัส") ถูกกำหนด หรือมีข้อจำกัด โดยโครงสร้างภายในของวัฒนธรรมดั้งเดิม (รากเดิมของวัฒนธรรม) ดังนั้นตัวเนื้อหาหรือตัวบทที่เลือกมาศึกษาจึงเป็นการเปิดโอกาสให้เข้ามา"อ่าน"และตีความได้ ถึงแม้ว่าจะมีแนวทางการศึกษาในเรื่องนี้มากมาย แต่เราก็ยังสามารถระบุลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีเหล่านี้ได้ คือ

ประการแรก ความหมายที่เราตีความออกมาจากตัวเนื้อหาของสื่อมวลชน ไม่จำเป็นต้องเป็น เช่นเดียวกับความตั้งใจของผู้สร้างสรรค์ หรือเป็นความหมายเดียวกันกับผู้ที่รับสารที่มีอยู่ แต่ความหมายที่เราตีความนั้น เราถือว่าเป็นความหมายที่ปราศจากอคติ เกิดขึ้นมาจากหลักการของระบบสัญลักษณ์ซึ่งใช้ในการ "เข้ารหัส"

ประการที่สอง แนวทางการศึกษานี้ไม่ได้เน้นเฉพาะ ความหมายที่ปรากฏในระดับพื้นผิวหรือความหมายตามตัวหนังสือของ เนื้อหาสื่อมวลชน เท่านั้น แต่ยังให้ความสนใจต่อความหมายแฝงที่แอบแฝง หรือ ความหมายเชิงนัยยะ ซึ่งผู้สร้างสารอาจจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เกิดความหมายดังกล่าวก็ตาม

ประการที่สาม แนวทางการศึกษานี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะการวิเคราะห์ภาษาเขียนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงรูปภาพ เสียง ท่าทาง หรือ เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อความหมายด้วย (ศิริชัย ศิริกายะ กาญจนา แก้วเทพ มปป.:82-84)

การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการวิจัยนี้ เพราะสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ปริมาณ คุณภาพ และทิศทางของข่าวโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่กำหนดได้ เพราะการวิเคราะห์เนื้อหาไม่ใช่ เป็นเพียงแต่เทคนิคในการสังเกตเท่านั้น แต่ยังสามารถติดตามแนวความคิดในวงกว้าง ซึ่งสามารถนำมาใช้วิเคราะห์พฤติกรรมของสื่อมวลชนได้เป็นอย่างดีด้วย (Bernard Berelson 1952: 424)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาข่าวความรุนแรงจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ที่เลือก เป็นตัวแทนของการศึกษาวิจัยนี้จะศึกษา เฉพาะสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายที่อยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. และสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์
2. รายการข่าวที่เลือก เป็นตัวแทนของการศึกษาวิจัยนี้คือรายการข่าวภาค 19.30 - 21.00 น. คือเริ่มตั้งแต่ผู้ประกาศข่าวสวัสดิ์ผู้ชมจนถึงผู้ประกาศข่าวสวัสดิ์ลาผู้ชม
3. เนื้อหาของข่าว จะทำการศึกษาเนื้อหาที่มีความรุนแรงซึ่งได้แก่ ภาพและเสียงที่มีความรุนแรงในรายการข่าวภาค 19.30 - 21.00 น. ของสถานีทุกสถานีในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ เริ่มต้นข่าวจนจบข่าวที่มีความรุนแรงแต่ละ เรื่อง การศึกษาใช้การวิเคราะห์ เนื้อหาของภาพเป็นหลักและเสียงเป็นรองคือ ในการวิเคราะห์ระดับความรุนแรงกำหนดให้การ เสนอด้วยภาพหรือภาพประกอบเสียง มีระดับความรุนแรงมากกว่าการ เสนอด้วยเสียงเพียงอย่างเดียว

ระยะเวลาในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ช่วงคือ

1. เดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม 2533 ค้นคว้าและเก็บรวบรวมเอกสารประกอบการวิจัย
2. วันที่ 1-31 มีนาคม 2533 บันทึกรายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครทุกสถานี
3. เดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2533 วิเคราะห์เนื้อหาและลงรหัส
4. เดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม 2533 วิเคราะห์และสรุปผล

การเก็บข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการบันทึกรายการข่าวโทรทัศน์ภาค 19.30 - 21.00 น. ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11 ทุกวันเป็นเวลา 1 เดือน คือ ตั้งแต่ วันที่ 1-31 มีนาคม 2533 ทำให้ได้รายการข่าวทั้งหมด 155 รายการ นับเป็นจำนวนข่าวทั้งหมดที่ศึกษา 5300 ข่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. ใช้อุปกรณ์วีดิทัศน์ 155 ม้วน และเครื่องวีดิทัศน์ 5 เครื่อง บันทึกรายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์ 5 ช่อง คือ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11 ทุกวันเป็นเวลา 1 เดือน คือ ตั้งแต่ วันที่ 1-31 มีนาคม 2533 และใช้เครื่องวีดิทัศน์ อีก 1 เครื่อง เป็นเครื่องสำรองเพื่อป้องกันเหตุขัดข้องทางเทคนิค

2. ใช้เครื่องวีดิทัศน์ที่มีการเล่นตามความยาวที่คิดเวลาจริง (real time) ดูข่าวทั้งหมดที่ได้บันทึกไว้ ทำให้สามารถทราบรายละเอียด จำนวน และความยาวของข่าวที่มีความรุนแรง ได้ชัดเจนตามเวลาของนาฬิกาทั่วไป

3. แบบเก็บข้อมูล สร้างแบบเก็บข้อมูล ให้สามารถเก็บข้อมูลในการศึกษาได้ทั้งหมด ดังนี้ (ตัวอย่างของแบบเก็บข้อมูลอยู่ในภาคผนวก)

3.1 เก็บข้อมูลเบื้องต้น ทำให้ทราบ วันที่ เดือน พ.ศ. สถานีโทรทัศน์และภาคข่าว ที่ข่าวแต่ละเรื่องเสนอ

3.2 เก็บข้อมูลลำดับในการเสนอข่าวทั้งหมด ทำให้ทราบจำนวนข่าวทั้งหมด และจำนวนข่าวที่มีความรุนแรง ของโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยหน่วยวัดของจำนวนข่าวนับเป็นรายเรื่อง (items) และทำให้ทราบว่าข่าวแต่ละเรื่อง เสนออยู่ในลำดับใดบ้าง

3.3 เก็บข้อมูลความยาวข่าว โดยแยกเป็นความยาวข่าวรุนแรง และความยาวข่าวไม่รุนแรง ทำให้ทราบความยาวของข่าวทั้งหมด และความยาวของข่าวความรุนแรงของแต่ละสถานี โดยหน่วยวัดความยาวของข่าวนับเป็น นาที : วินาที

3.4 เก็บข้อมูลการจำแนกเนื้อหาข่าวความรุนแรง จำแนกประเภทข่าวความรุนแรงเป็น 4 ส่วน คือ จำแนกตามสิ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง จำแนกตามลักษณะความรุนแรงที่เกิดจากสาเหตุและผลลัพธ์ของความรุนแรง จำแนกตามประเภทข่าวความรุนแรง และจำแนกตามประเภทข่าวภาคค่ำของแต่ละสถานี เพื่อให้ทราบจำนวน และความยาวของข่าวต่างๆ

3.5 เก็บข้อมูลระดับความรุนแรง ทำให้ทราบว่าข่าวของโทรทัศน์แต่ละสถานี เสนอความรุนแรงอยู่ในระดับใด และเพื่อนำข่าว เรื่องเดียวกันของแต่ละสถานีมา เปรียบเทียบกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ที่มีความรุนแรง

- ชั้นแรกวิเคราะห์แยกข่าวความรุนแรงออกจากข่าวที่ไม่มีความรุนแรง
- ชั้นที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาข่าวความรุนแรงจำแนกตามประเด็นต่างๆ
- ชั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

1. วิเคราะห์แยกข่าวความรุนแรงออกจากข่าวที่ไม่มีความรุนแรง

เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาขั้นแรก เพื่อแยกจำนวนและความยาวของข่าวที่มีความรุนแรงออกจากข่าวอื่นๆ โดยใช้หน่วยการวิเคราะห์เป็นรายเรื่อง (items) ทั้งนี้จะพิจารณาจากสาระที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่มีความรุนแรงโดยกำหนดให้เนื้อหาข่าวที่มีความรุนแรง คือ เนื้อหาข่าวที่เสนอถึงการกระทำใดๆ ก็ตามที่กำลังก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือตาย ทั้งทางร่างกายและจิตใจของสิ่งมีชีวิต ตลอดจนการทำลายทรัพย์สิน

2. วิเคราะห์เนื้อหาข่าวความรุนแรงจำแนกตามประเด็นต่างๆ

ในการวิเคราะห์ เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงนี้แบ่งเป็น 5 ประเด็นคือ

2.1 สิ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง

เป็นการจำแนกเนื้อหาข่าวความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์เป็น 3 ประเภท คือ

1) ผู้กระทำ คือ ข่าวความรุนแรงที่เสนอถึงผู้ถูกกระทำเพียงอย่างเดียว ผู้กระทำ หมายถึงสิ่งมีชีวิต ภัยธรรมชาติ หรือ อุบัติเหตุ ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือตายต่อผู้ถูกกระทำทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการทำลายทรัพย์สิน

2) ผู้ถูกกระทำ คือ ข่าวความรุนแรงที่เสนอถึงผู้ถูกกระทำเพียงอย่างเดียว ผู้ถูกกระทำ หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่ถูกกระทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือตาย ทั้งทางร่างกายและจิตใจจากการกระทำใด ๆ นั้น ตลอดจนทรัพย์สินถูกทำลาย

3) ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ คือ ข่าวความรุนแรงที่เสนอทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ

2.2 ลักษณะของความรุนแรง

เป็นการจำแนกเนื้อหาข่าวความรุนแรงโดยพิจารณาจากสาเหตุและผลลัพธ์ของความรุนแรง

-สาเหตุ คือการกระทำความรุนแรงต่างๆ ดังนี้

1) การกระทำทางร่างกายโดยใช้อุปกรณ์ คือการกระทำที่ใช้อุปกรณ์เป็นส่วนประกอบ ไม่ว่าจะเป็นอาวุธ เช่น มีด ปืน ระเบิด สารพิษ รถถัง หรืออุปกรณ์อื่นเช่นไม้ท่อนเหล็ก เข็มก ไฟ ทำร้ายสิ่งมีชีวิต และทรัพย์สิน เช่น แทะ ยิง ระเบิด พ่นสารพิษ ด้ รัศ เพา รวมไปถึงการกักขังสิ่งมีชีวิตให้สูญเสียสภาพถึงขั้นบาดเจ็บ และการแสดงอาวุธ คือ การมีอาวุธไว้ในครอบครองและแสดงอาวุธ เช่น ปืน ระเบิด รถถัง ออกมาให้สาธารณชนเห็น

2) การกระทำทางร่างกายโดยไม่ใช้อุปกรณ์ คือ การกระทำที่ใช้เพียงกำลังจากอวัยวะ เช่น มือ ขา ทำร้ายสิ่งมีชีวิต และทรัพย์สิน เช่น ค่อย จุกกระชาก

3) การกระทำทางวาจาและสัญลักษณ์ คือ การแสดงความรุนแรงทางคำพูดและสัญลักษณ์ เช่น หมิ่นประมาท ตะคอก ร้องตะโกน การแสดงสีหน้าโกรธ

4) การกระทำของภัยธรรมชาติ คืออันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของธรรมชาติ ได้แก่ภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ และมลภาวะเป็นพิษ ที่ทำลายสิ่งมีชีวิตและทรัพย์สิน การกระทำของภัยธรรมชาติ เช่น พายุ น้ำท่วม ไฟป่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด การกระทำของโรคภัยไข้เจ็บ เช่น โรคระบาดต่างๆ ได้แก่ อหิวาตกโรค โรคที่ทำให้สิ่งมีชีวิต บาดเจ็บและตาย เป็นจำนวนมาก

การกระทำของมลภาวะ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย

5) การกระทำของอุบัติเหตุ คือ ันตรายที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น รถชน เครื่องบินตก เรือล่ม ไฟไหม้

- ผลลัพธ์ คือผลที่เกิดขึ้นดังนี้

- 1) ตาย คือ สิ่งมีชีวิตถูกทำให้เสียชีวิต
- 2) บาดเจ็บมีเลือด คือสิ่งมีชีวิตถูกทำให้บาดเจ็บทางร่างกายถึงขั้นมีเลือดออก เช่นถูกยิง ถูกฟัน ขาขาด แขนขาด
- 3) บาดเจ็บไม่มีเลือด คือสิ่งมีชีวิตถูกทำให้บาดเจ็บทางร่างกายแต่ไม่มีเลือดปรากฏให้เห็น เช่น ฟกช้ำ
- 4) เกิดความกดดันในจิตใจ คือสิ่งมีชีวิตถูกทำให้เกิดความหวาดหวั่นเกรงกลัว มีความกดดันในจิตใจ เช่น โหม โสียด รวบรวมถึงอาการวิกลจริต
- 5) ทรัพย์สินเสียหาย คือ ทรัพย์สินต่างๆ ที่ถูกทำลายจนเสียหาย เช่น ตึกถูกไฟไหม้ รถถูกชน

2.3 ประเภทข่าวความรุนแรง

เป็นการจำแนกเนื้อหาข่าวความรุนแรง ตามประเภทข่าวที่มีความรุนแรงอยู่ในตัวของข่าวเอง ดังนี้

- 1) ข่าวอาชญากรรม คือ ข่าวที่เสนอถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา ได้แก่ การฆ่า การทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ปล้นชิงทรัพย์ วางเพลิง
  - 2) ข่าวอุบัติเหตุ คือข่าวที่เสนอเรื่องที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ เช่นรถชน เครื่องบินตก ไฟไหม้
  - 3) ข่าวภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ และมลภาวะ คือข่าวที่เสนอเรื่องที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ และมลภาวะ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม โรคเอดส์ น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ
  - 4) ข่าวความขัดแย้งทางสังคมและการเมือง คือ ข่าวที่เสนอเรื่องที่มีความขัดแย้งกันในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการขัดแย้งของสังคม การเมือง ในประเทศ หรือระหว่างประเทศ เช่น สงคราม การประท้วง การเดินขบวน การหมิ่นประมาท การทะเลาะเบาะแว้ง การพทพอาวุธและแสดงออกมากให้สาธารณชนเห็นไม่ว่าจะใช้แสดงอำนาจ ป้องกันตนเอง หรือ จะใช้ทำร้ายผู้อื่น
  - 5) ข่าวความรุนแรงทางกีฬา คือ ข่าวที่เสนอความรุนแรงในกีฬา เช่นมวย ฟุตบอล รักบี้ มีการต่อสู้ทางร่างกายต่อกันทำให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้รับบาดเจ็บ
- โดยในขั้นแรก ผู้วิจัยจะลงแต่รายละเอียดของความรุนแรงลงในแบบเก็บข้อมูล เช่นรถชน ฆ่ากันตาย เพื่อทำให้ได้รายละเอียดจากการเก็บข้อมูลได้มากขึ้น แล้วค่อยมาจัดแบ่งตามประเภทข่าวความรุนแรงต่อไป

2.4 ประเภทข่าวภาคค่ำที่มีความรุนแรง

เป็นการจำแนกข่าวที่มีความรุนแรงตามประเภทข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำ เพื่อทำให้ทราบว่าข่าวที่มีความรุนแรงนั้นจัดอยู่ในข่าวประเภทใดมากที่สุด ประเภทข่าวภาคค่ำที่ใช้ในการวิเคราะห์แบ่งเป็น 12 ข่าว โดยพัฒนามาจากการศึกษาของ อรณัฐ เลิศจรธรรักษ์ (2529:4-8) และจากการศึกษาของ ดวงทิพย์ วรพันธ์ (2525:5-7) ดังนี้

- 1) ข่าวในพระราชสำนัก หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง

- 2) ข่าวรัฐบาลและการเมือง หมายถึงการรายงานข่าวที่มีเนื้อหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเคลื่อนไหว กิจการของรัฐบาลและหน่วยราชการต่างๆ และข่าวเกี่ยวกับพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การต่อสู้กันทางการเมือง เช่นการเดินทางประท้วงเรียกร้องสิทธิต่างๆ
- 3) ข่าวเศรษฐกิจ หมายถึงข่าวที่เกี่ยวกับเรื่องราคาราคาสินค้า รายได้ของประชาชน การประกอบอาชีพ ภาษี สภาพเศรษฐกิจของประเทศ
- 4) ข่าวทหาร หมายถึงข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว และกิจการต่างๆ ของทหาร
- 5) ข่าวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หมายถึง ข่าวที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยไปมีความสัมพันธ์ทางใดทางหนึ่งกับต่างประเทศ
- 6) ข่าวอาชญากรรม หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา เช่น การฆ่า การปล้น
- 7) ข่าวอุบัติเหตุ และภัยพิบัติ หมายถึงข่าวเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยคาดไม่ถึง เช่น รถชน น้ำท่วม
- 8) ข่าวสังคมและพัฒนา หมายถึง ข่าวบริการสาธารณชน กิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนรวม ข่าวสารซึ่งเป็นที่น่าสนใจแก่ประชาชนอย่างมากรวมถึง ข่าวกิจกรรมขององค์การ สมาคมต่างๆ เช่นข่าวด้านสาธารณสุข ข่าวด้านการศึกษา
- 9) ข่าวศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิง หมายถึงข่าวเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม และเรื่องบันเทิงต่าง เช่น ภาพยนตร์ คนตรี
- 10) ข่าวต่างประเทศ หมายถึงข่าวที่สถานีโทรทัศน์ต่างๆ ได้รับมาจากต่างประเทศ หรือข่าวผ่านดาวเทียม ซึ่งได้แก่ วิทยุ นิตยสาร NHK CNN เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงข่าวกีฬา
- 11) ข่าวพยากรณ์อากาศ หมายถึงข่าวเกี่ยวกับอุณหภูมิลมฟ้าอากาศของประเทศไทยและต่างประเทศ
- 12) ข่าวกีฬา หมายถึงข่าวเกี่ยวกับการกีฬาทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ

2.5 ระดับความรุนแรง

เป็นการวิเคราะห์ข่าวความรุนแรงตามระดับความรุนแรงของข่าว แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) วิเคราะห์ระดับความรุนแรง จากข่าวความรุนแรงทั้งหมดของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยดูถึงจำนวนและความยาวของข่าวในการนำเสนอด้วย

2) วิเคราะห์เฉพาะข้อความรุนแรงที่เหมือนกันในวันเดียวกันของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี เพื่อนำมา เปรียบ เทียบกัน

การจัดระดับความรุนแรงของโทรทัศน์ ใช้หลักการพิจารณาจากภาพข่าวที่นำเสนอเป็นหลักและเสียง เป็นรองคือให้คะแนนของความรุนแรงจากภาพมากกว่าเสียง โดยกำหนดข่าวความรุนแรงเป็น 4 ระดับ คือ รุนแรงมากที่สุด รุนแรงมาก รุนแรงปานกลาง และรุนแรงน้อย โดยพิจารณาและให้คะแนนองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

(1) การเสนอให้เห็นเหตุการณ์ คือ มีภาพเหตุการณ์ขณะที่กำลังเกิดความรุนแรงอยู่

4 คะแนน การต่อสู้กันในสงคราม ภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างกว้างขวาง เช่น แผ่นดินไหว โรงงานอาวุธนิวเคลียกำลังระเบิด

3 คะแนน การต่อสู้ทั้งทางร่างกายและทางวาจาเป็นหมู่ อุบัติเหตุหมู่

2 คะแนน การต่อสู้ทั้งทางร่างกายและทางวาจาของบุคคลเพียง 2 หรือระหว่างบุคคล 1 คนกับสิ่งมีชีวิตอย่างอื่น อุบัติเหตุเดี่ยว เช่น รถชนกันเพียง 2 คัน การกระทำฝ่ายเดียว เช่น การฆ่าตัวตาย การจำกัดเสรีภาพของสิ่งมีชีวิตทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานจากการบาดเจ็บ

1 คะแนน การแสดงให้เห็นอาวุธ การเดินขบวน การประท้วง โดยมีได้มีการต่อสู้กัน

(2) สาเหตุของความรุนแรง จากสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

4 คะแนน ใช้อาวุธ ภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างกว้างขวาง เช่น แผ่นดินไหว

3 คะแนน ใช้อุปกรณ์แทนอาวุธ เช่น ไม้ ท่อนเหล็ก เชือก อุบัติเหตุหมู่ โรคระบาด ร้ายแรง

2 คะแนน ไม้ใช้อุปกรณ์ เช่น ชกค้อน ตะ และการกระทำทางวาจา รวมถึงการจำกัดเสรีภาพของสิ่งมีชีวิตทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานจากการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

1 คะแนน การแสดงให้เห็นอาวุธ การเดินขบวน การประท้วงโดยไม่มีมีการต่อสู้กัน

(3) ผลของความรุนแรงต่อสิ่งมีชีวิต

- 4 คะแนน คายหมู่
- 3 คะแนน คายคนเดียว
- 2 คะแนน บาดเจ็บมีเลือด
- 1 คะแนน บาดเจ็บไม่มีเลือด กัดคันจิตใจ เช่นหวาดกลัว โกรธแค้น

4) ผลของความรุนแรงต่อทรัพย์สิน

- 4 คะแนน เสียหายหมดสภาพเดิม มองไม่เห็นเป็นสภาพอาคาร ยานพาหนะ แต่เห็นเป็นเศษไม้ เศษเหล็ก เช่น ตึกถล่ม เครื่องบินระเบิด
- 3 คะแนน เสียหายมากใช้การไม่ได้ ยังเห็นเป็นสภาพของทรัพย์สินนั้นๆ แต่มีรูปร่างผิดไปและใช้การไม่ได้ เช่น รถชนยับเยิน เครื่องบินตก ไฟไหม้ตึก
- 2 คะแนน เสียหายมากใช้การได้ ยังเห็นเป็นสภาพของทรัพย์สินนั้นๆ แต่มีรูปร่างผิดไปและใช้การได้ เช่น รถชนกัน
- 1 คะแนน เสียหายเล็กน้อย ยังเห็นเป็นสภาพเดิม รูปร่างไม่ผิดไปและใช้การได้ เช่น รถถูกเฉี่ยว

5) ลักษณะภาพข่าวที่น่าเสนา

- 4 คะแนน ภาพเหตุการณ์และหรือผลที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด และชัดเจน
- 3 คะแนน ภาพชัดเจนระยะไกล
- 2 คะแนน ภาพไม่ชัดเจน
- 1 คะแนน มีการเสนอโดยเสียงของผู้ประกาศเพียงอย่างเดียว

วิธีการจัดระดับความรุนแรงจากภาพและ เสียงของข่าวที่น่า เสนอ เมื่อให้คะแนนในแต่ละองค์ประกอบ (ถ้าข่าวไม่ได้ เสนอองค์ประกอบใดองค์ประกอบนั้นจะมีคะแนนเท่ากับ 0) เมื่อรวมคะแนนแล้วจัดระดับความรุนแรง ตามคะแนน ดังนี้

16 - 20 คะแนน = ระดับ 4 รุนแรงมากที่สุด

11 - 15 คะแนน = ระดับ 3 รุนแรงมาก

6 - 10 คะแนน = ระดับ 2 รุนแรงปานกลาง

1 - 5 คะแนน = ระดับ 1 รุนแรงน้อย

ทดสอบความเชื่อมั่น

การทดสอบความเชื่อมั่น ในการวิเคราะห์ เนื้อหาข่าวความรุนแรงนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นในการวิเคราะห์ด้วยการให้บัณฑิตปริญญาโท ภาควิชาการสื่อสารมวลชน 2 คน รวมทั้งตัวผู้วิจัยเองเป็น 3 คน วิเคราะห์ข่าวที่ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างมา จำนวน 30 ข่าว เพื่อวิเคราะห์แยกข่าวความรุนแรงออกจากข่าวทั้งหมด และวิเคราะห์ เนื้อหาข่าวความรุนแรงทั้ง 5 ประเด็น โดยยึดแนวทางตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดเพื่อนำผลการวิเคราะห์ของผู้ลงรหัสทั้งสอง มาคำนวณค่าความเชื่อมั่นตามสูตรของ ฮอลสติ (Holsti) (Budd 1976: 68) ดังนี้

$$R = \frac{3(C_{1,2,3})}{C_1 + C_2 + C_3}$$

$C_{1,2,3}$ คือ จำนวนรายเรื่องที่ผู้วิเคราะห์ทั้ง 3 มีความเห็นตรงกัน

$C_1 + C_2 + C_3$ คือ จำนวนรายเรื่องที่ผู้วิเคราะห์ทั้ง 3 ทำการวิเคราะห์ทั้งหมด

R คือ ความเชื่อมั่น

ในการคำนวณตามสูตรของฮอลสตินี้ ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ไม่ควรจะต่ำกว่า 0.75 จึงจะมีความเชื่อถือได้

ผลปรากฏว่า ในการแยกข่าวความรุนแรงออกจากข่าวทั้งหมด 30 ข่าว ได้ค่าความเชื่อมั่นเต็ม 100 หมายความว่าจากตัวอย่างข่าว 30 ตัวอย่างนั้น ผู้ลงรหัสทั้ง 3 คน สามารถวิเคราะห์แยกข่าวความรุนแรงออกจากข่าวไม่มีความรุนแรงได้เหมือนกันทั้ง 30 ตัวอย่าง และในการหาค่าความเชื่อมั่นของวิเคราะห์ เนื้อหาข่าวความรุนแรง โดยนับรวมทุกประเด็นจากข่าวทั้งหมดได้ค่าความเชื่อมั่น 0.80 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้ และเมื่อแยกหาความเชื่อมั่นในแต่ละประเด็นนั้นได้ค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงผลการทดสอบความ เชื่อมั่น

ประ เด็น ที่ศึกษา	ระดับความ เชื่อมั่น
สิ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง	0.93
ลักษณะของความรุนแรง (สาเหตุและผลลัพธ์ของความรุนแรง)	0.96
ประ เภทข่าวความรุนแรง	0.96
ประ เภทข่าวภาคค่า	0.96
ระดับความรุนแรง	0.90

3. วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เป็นการวิเคราะห์ เพื่อ เปรียบเทียบ และ หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ตัวแปรที่ใช้ในวิเคราะห์ทางสถิติในการวิจัย ได้แก่

สถานีโทรทัศน์ในกรุง เทพมหานคร

จำนวนข่าวทั้งหมด

จำนวนข่าวความรุนแรง

ความยาวข่าวทั้งหมด

ความยาวข่าวความรุนแรง

สิ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง

ลักษณะของความรุนแรง (สาเหตุและผลลัพธ์ของความรุนแรง)

ประ เภทข่าวความรุนแรง

ประ เภทข่าวโทรทัศน์ภาคค่าที่มีความรุนแรง

ระดับความรุนแรง

ลำดับในการ เสนอข่าวความรุนแรง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ได้แก่

- 1.1 การศึกษาจำนวนข่าวความรุนแรงของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี
- 1.2 การศึกษาความยาวข่าวความรุนแรงของโทรทัศน์แต่ละสถานี
- 1.3 การศึกษาจำนวนและความยาว ของข่าวความรุนแรงในสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยจำแนกตามสิ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง
- 1.4 การศึกษาจำนวนและความยาว ของข่าวความรุนแรงในสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยจำแนกตามลักษณะของความรุนแรงที่เกิดจากสาเหตุและผลลัพธ์ของความรุนแรง
- 1.5 การศึกษาจำนวนและความยาว ของข่าวความรุนแรงในสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยจำแนกตามประเภทข่าวความรุนแรง
- 1.6 การศึกษาจำนวนและความยาว ของข่าวความรุนแรงในสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยจำแนกตามประเภทข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำที่มีความรุนแรง
- 1.7 การศึกษาจำนวนและความยาว ของข่าวความรุนแรงในสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี โดยจำแนกตามระดับความรุนแรง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE WAY ANOVA) ใช้ในการเปรียบเทียบความยาวข่าวความรุนแรงของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร เสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำมีความยาวแตกต่างกัน"

$$\text{ONE WAY ANOVA มีสูตรดังนี้} \quad F_{j-i, n-j} = \frac{MSb}{MSw}$$

$$MSb = SSb/J-1$$

$$MSw = SSw/N-1$$

SSb คือ อัตรส่วนความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

SSw คือ อัตรส่วนความแปรปรวนในกลุ่ม

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมดทุกกลุ่ม

J คือ จำนวนกลุ่ม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โค-สแควร์ เทสต์ สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระ (The χ^2 Test for Two Independent Samples) เพื่อเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ และหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อทดสอบสมมุติฐานต่างๆ ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนข่าวความรุนแรงของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า "สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร เสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำมีจำนวนแตกต่างกัน"

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรุนแรงในข่าว ของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานี เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร เสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำมีจำนวนแตกต่างกัน"

3.3 หาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรง กับความยาวข่าวความรุนแรง เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "ลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรงมีความสัมพันธ์กับความยาวข่าวความรุนแรง"

3.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรง กับประเภทข่าวความรุนแรง เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "ลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรงมีความสัมพันธ์กับประเภทข่าวความรุนแรง"

3.5 หาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรง กับระดับความรุนแรง เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า "ลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรงมีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรง"

ในการทดสอบหาความสัมพันธ์นี้ ผู้วิจัยได้จำแนกลำดับในการเสนอข่าว เป็น 8 ลำดับ และจำแนกความยาวข่าว เป็น 3 ประเภท เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณดังนี้

ลำดับในการเสนอข่าว

ลำดับที่ 1 คือ ข่าวที่ 1- 3	ลำดับที่ 5 คือ ข่าวที่ 13-15
ลำดับที่ 2 คือ ข่าวที่ 4- 6	ลำดับที่ 6 คือ ข่าวที่ 16-18
ลำดับที่ 3 คือ ข่าวที่ 7- 9	ลำดับที่ 7 คือ ข่าวที่ 19-21
ลำดับที่ 4 คือ ข่าวที่ 10-12	ลำดับที่ 8 คือ ข่าวที่ 22 ขึ้นไป

ความยาวข่าว

1. ความยาวข่าวน้อยกว่า 1 นาที
2. ความยาวข่าว 1-1.59 นาที
3. ความยาวข่าว 2-2.59 นาที
4. ความยาวข่าว 3 นาทีขึ้นไป

ไค-สแควร์ เทสต์ มีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} คือ ความถี่จากการสังเกตในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} คือ ความถี่ที่คาดหวังในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

$$= \frac{\text{ผลรวมของแถว} \times \text{ผลรวมของคอลัมน์}}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

r คือ จำนวนแถว

c คือ จำนวนคอลัมน์

- จำนวนแถว ในการวิจัยนี้คือ ลำดับในการเสนอข่าวความรุนแรง
- จำนวนคอลัมน์ ในการวิจัยนี้คือ ความยาวข่าว ประเภทข่าวความรุนแรง และ ระดับความรุนแรง ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 สถานี